

ISTIQLAL TÜRKÇE

ISTIQLAL HAFTALIK HABER BÜLTENİ

8 - 14 MAYIS 2023

istiqlal Türkçe

www.istiqlalmedia.com
turkistanpress.com

BİNLERCE ÇİNLİ YERLEŞİMCİLE İŞE ALINDI

İşgalci Çin, Doğu Türkistan'ın Çinleştirilmesine yönelik art niyetli planları kapsamında Kaşgar vilayeti, «Devletin genç yeteneklerle güçlendirilmesi stratejisi» adı altında Kaşgar vilayetindeki kadrolara bölgedeki yerleşimci Çinlileri yerleştirmek için “ acil ihtiyaç duyulan yetenekler 2023 işe alım duyurusu » yaptı.

Doğu Türkistan'daki Çin'in propaganda ağı «Xinjiagn Gazetesi»nin 10 Mayıs tarihli haberine göre, duyuruda Çin eyaletlerinde lisans veya Lisan üstü eğitimi gören üniversitelerden 160 yeni mezun işe almayı planladığı ve kayıt döneminin 28 Nisan - 15 Mayıs tarihleri arasında olacağı yer alıyor.

ÇİNLİLERE ÇEŞİTLİ İMTİYAZLAR SAĞLANIYOR

Çin rejimine göre, bu sefer «Kaşgar eyaletinin biran evvel merkezi hükümetin ihtiyaç duyduğu genç yetenekleri» işe yerleştirme, Kaşgar vilayetine taşınan sözde «uzmanlara» çeşitli imtiyazlar çerçevesinde geçim yardımı ve barınma yardımı sağlanmasına odaklanacak.

Koşullarda millet ayrımı hakkında net ibare bulunmuyor, fakat göze çarpan detay ise “genç yetenekler” kategorisine göre (özel yetenekler, Hobi yetenekler,) gibi alanlar bulunuyor ve beş

yılda 200.000'den 50.000 Yuan'a kadar maaşları yükseltileceği taahhüt ediliyor. Ayrıca işe yerleştirilen Çinliler Kaşgar'da beş yıl kaldıktan sonra, «profesyonel» düzeyine bağlı olarak ücretsiz komut sahibi olabilecek. Yada 500 bin yuan'a varan devlet desteği alabilecek.

SİSTEMATİK SOYKIRIM ALTINDAKİ DOĞU TÜRKİSTAN

Yıllarca sistematik soykırım ve insanlığa karşı suç işlediği ancak 2017'de ayyuka çıkan Çin rejimi, milyonlarca Doğu Türkistanlıyı ceza kamplarına ve hapisanelere hapsediyor. Tutsaklara çeşitli kimyasallar vererek zorla kısırlaştırılırken, kızlar Çinli erkeklerle evliliğe zorlanıyor. Kadın Erkek ayırt etmeden gençleri Çin illerine ve diğer bölgelere, adını “istihdam” koyup zorla çalışmaya sürgün ediyor. Bir yandan Uygurların nüfusunu azaltırken, yerine Çinli yerleşimcilere kolay iş imkanı, bedava konut, prestijli yaşam koşulları vat ederek, bölgede kök salması talep ediliyor. Öte yandan da Havayollarının yanı sıra demiryollarını ve otoyollarını doğrudan Çin'e bağlayan ulaşım projelerine yatırımı artırarak Doğu Türkistan kaynaklarını sömürüyor.

ÇİN, AFGANİSTAN'DAN UYGURLARA BASKI YAPMASINI İSTEDİ

Çin Dışişleri Bakanı: Afganistan'da En Kısa Sürede İstikrarın Sağlanmasına Yardım Edeceğini, ancak Afganistan'ın Doğu Türkistanlılar başta düzinelerce örgütlere baskı yapmasını istedi.

Çin Devlet Konseyi Üyesi ve Dışişleri Bakanı Qin Gang, Afganistan'ın terörle mücadele taahhüdünü yerine getirmesini ve Çinli personel ve kurumların güvenliğini sağlaması gerektiğini belirtti. Afganistan'ın en kısa sürede kendi ayakları üzerinde durmasında ve barış, istikrar, kalkınma ve refahın sağlanmasında yardıma hazır olduklarını söyleyen Qin, Çin-Afganistan-Pakistan üçlü diyalog ve işbirliğini ilerletmeye devam edeceklerini ifade etti.

Çin'in Xinhua haber ajansına göre 7 Mayıs Dışişleri Bakanı Qin Gang, Afganistan'ın terörle mücadele taahhüdünü ciddiyetle yerine getirmesi, Doğu Türkistan İslami Hareketi (TİP) mensubiyeti bulunan yerleşik Uygurlar başta bir düzine yerli ve yabancı örgütlerle mücadele etmesi ve Afganistan'daki Çinli personel ve kurumların

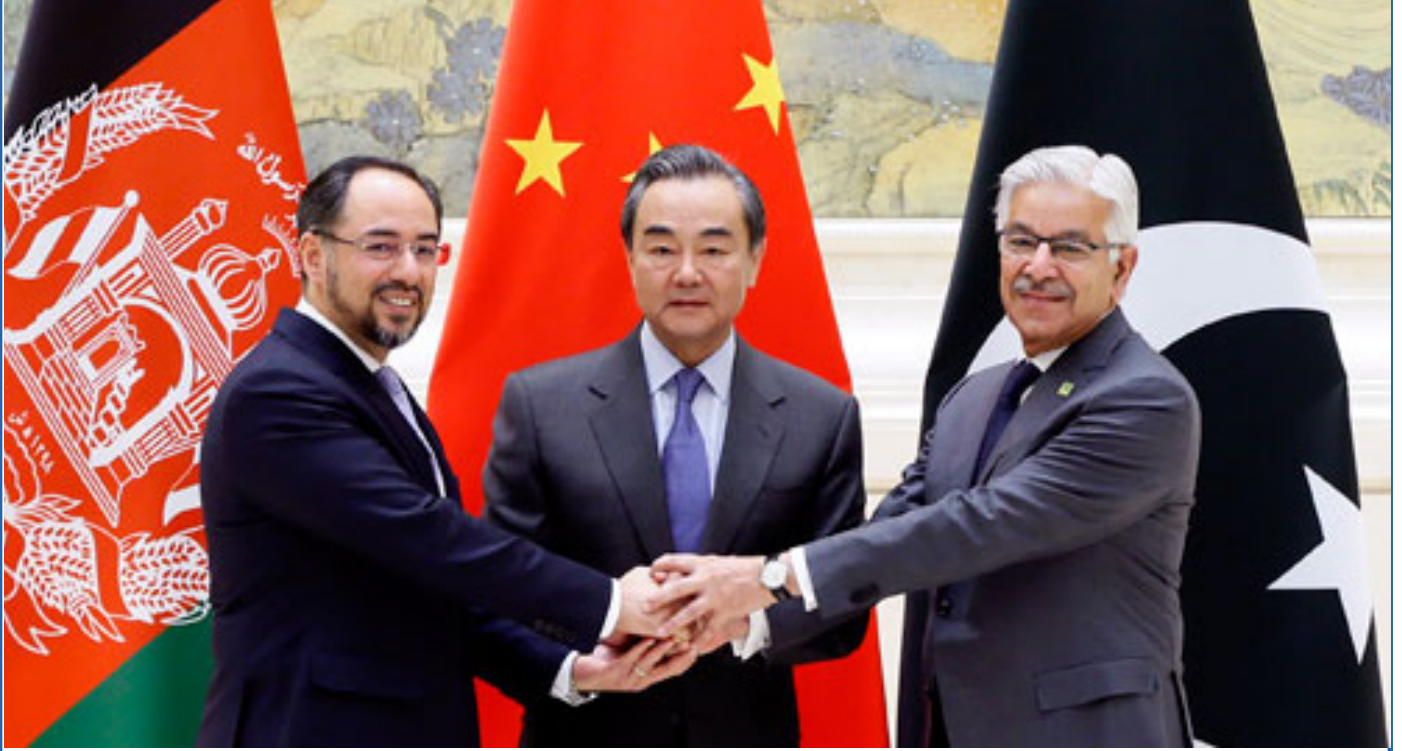
güvenliğini sağlamadaki kararlılığını samimi şekilde yerine getirmesi gerektiğini söyledi.

AFGAN VE ÇİN DIŞİŞLERİ BAKANLARI GÖRÜŞTÜ

Pakistan'ın başkenti İslamabad'da Cumartesi günü Afganistan geçici hükümet dışişleri bakan vekili Emirhan Muttaki ile bir araya gelen Qin, Çin ve Afganistan'ın birbirine dağlar ve nehirlerle bağlı iki dost komşu ülke olduğunu söylemişti.

İki ülkenin birbirlerine destek verdiğini, anladığını ve güvendiğini belirten Qin, uluslararası konjonktür ne olursa olsun, Çin'in her zaman Afgan halkının yanında sağlam şekilde duracağını ve Afganistan'ın ulusal şartlarına uygun kalkınma yolu izlemesini destekleyeceğini kaydetmişti.

Görüşmede Qin, Çin'in Afganistan'ın egemenliği, bağımsızlığı ve toprak bütünlüğüne saygı göstermeye ve çeşitli alanlarda işbirliğini derinleştirmeye devam edeceğini belirtti.

Çin Dışişleri Bakanı, Afganistan'ın terörle mücadele taahhüdünü ciddiyetle yerine getirmesi, Uygurlarda dahil olmak üzere güya "terörist" olarak gösterdiği güçlere karşı kararlı şekilde mücadele etmesi ve Afganistan'daki Çinli personel ve kurumların güvenliğini sağlamadaki kararlılığını samimi şekilde yerine getirmesi gerektiğini söyledi.

KARŞILIKLI İLTİFATLAR HAVADA UÇUŞTU

Çin, Çin-Afganistan-Pakistan üçlü diyalog ve işbirliğini, eşit düzeyde istişare, pragmatik işbirliği, dostluk ilkeleri ve karşılıklı fayda temelinde ilerletmeye devam edeceklerini ifade etti.

Muttaki ise Afganistan'ın Çin ile ilişkileri geliştirmeye büyük önem verdiğini ve topraklarının Çin karşıtı faaliyetler için hiçbir güç tarafından kullanılmasına asla izin vermeyeceğini söyledi.

Muttaki, ortak çıkarları koruma ve iki halkın yararına olacak "Bir Kuşak Bir Yol " girişimi

çerçevesinde ekonomi, ticaret, insanlar arası etkileşim ve altyapı gibi alanlarda Çin ile işbirliğini güçlendirmeyi umduğunu söyledi.

Afganistan'ın Çin, Pakistan ve diğer komşu ülkelerle uyum içinde yaşamayı istediğini belirten Muttaki, bölgesel istikrar ve refahı desteklemek amacıyla Çin ve Pakistan ile üçlü işbirliğini aktif şekilde ilerletmeye istekli olduğunu vurguladı.

EURONEWS HABERİ TİP TERÖR ÖRGÜTÜ LİSTESİNDEN ÇIKARILDI

ABD'de "resmi gazete" görevi gören ve yasaların yayımlandığı Federal Kayıt Bürosu tarafından Kasım 2020 tarihinde yayımlanan bir notta, Dönemin Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, İşgal altındaki Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı ve Çin zulmüne karşı mücadele eden Doğu Türkistan İslami Hareketi'nin (TİP) terör örgütü olarak görülmesi gerektiği yolunda

SUUDİ ARABİSTAN, ÇİN'LE TEKRAR GÖRÜŞECEK

Suudi Arabistan Bakanlar Kurulu, aralarında Çin, Fransa, Özbekistan ve Türkiye'nin de bulunduğu ülkelerle işbirliği ve ortaklık projelerini görüşmeye karar verdi.

Suudi Arabistan resmi haber ajansına (SPA) göre bu, Kral Selman bin Abdülaziz başkanlığında Cidde'de toplanan Bakanlar Kurulu, üst düzey ortak komite oluşturulmasına ilişkin anlaşmayı tamamlayıcı bir protokol taslağını Çin tarafıyla görüşmeyi kararlaştırdı.

Kabine ayrıca Türkiye ile de iki ülke hükümetleri arasında sosyal hizmetler alanında işbirliğine yönelik bir mutabakat zaptı taslağını görüşme kararı aldı.

Suudi kabinesi tarafından alınan kararlar arasında Fransa hükümeti ile de

Stratejik Ortaklık Konseyi oluşturulması yönünde bir mutabakat zaptı taslağı üzerine görüşme planı yer aldı.

Özbekistan tarafıyla da atom enerjisinin barışçıl kullanımı konusunda işbirliği için bir çerçeve anlaşma taslağı üzerinde görüşme yapılması kararı Suudi Bakanlar Kurulu tarafından onayladı.

Kurulayrıca, "Kızıldenizi için sürdürülebilir bir ulusal strateji konusunda karar kıldı.

Kızıldeniz için sürdürülebilir bir ulusal stratejiye ilişkin ayrıntılı bilgi verilmezken, Suudi Arabistan, Ocak 2020'de Kızıldeniz'e komşu Arap ve Afrika ülkelerinden oluşan bir konsey kurulmasına dair sözleşmeye imzalar atıldığını duyurmuştu.

Son yıllarda Çin, Türk Rahman ve Özbekistan Devlet cumhuriyetlerini yakınlaştırmaya çalışıyor ve son olarak Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan cumhurbaşkanları peş peşe Çin'i ziyaret etmeye ziyaret edecek.

Çin Siyasi Danışma kurulu resmi İnternet sitesinde 9 Mayıs yer alan bilgiye göre, Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hua Chung, Çin komünist Parti (ÇKP) Lideri Xi Jinping'in davetlisi olarak Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Tacikistan Devlet Başkanı İmamali

Başkanı Şevket Mirziyoyev'in, çeşitli işbirliği ve kapsamlı anlaşmalar yapmak üzere 16-20 Mayıs tarihleri arasında Çin'i ziyaret edeceği bildirildi.

Görünüşe göre Türklerin kadim düşmanı olan Çin, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali nedeniyle bölge ülkelerindeki güven eksikliğini fırsata çevirerek Orta Asya'daki (Türkistan) Türk Cumhuriyetlerini kendine çekmeye çalıştığı ve bunun yanı sıra büyük Çin rüyasını gerçekleştirilmeye yönelik adımlarını hızlandırdığı anlaşılıyor.

İLGİLİ HABERLER: ÇİN'DEN TÜRK CUMHURİYETLERE 500 MİLYON DOLAR HİBE SÖZÜ

25 Ocak 2022 tarihinde Çin ve beş Orta Asya ülkesi liderleri, “diplomatik ilişkilerin kurulmasının 30. yıldönümüne özel” video konferans görüşmesi gerçekleştirmişti. Çin devleti komünist parti lideri Xi Jinping’in zirvede yaptığı konuşmaya ait Çin Halk Cumhuriyeti merkezi hükümetinin resmi internet sayfasında yayımlanan metinde Pekin yönetiminin, gelecekte beş Orta Asya ülkesine büyük miktarda yardım sağlama sözü verdiği dikkatlerden kaçmadı.

SÖZ KONUSU METİNDE ŞU İFADELER YER ALDI:

2022 yılında Çin, Orta Asya ülkelerine

50 milyon doz aşı yardımı sağlayacak ve ihtiyaç sahibi ülkelerde geleneksel tıp merkezleri kuracak. Gelecek 3 yıl içinde Orta Asya ülkelerine 500 milyon ABD doları karşılıksız yardım sağlayacak. Gelecek 5 yıl içinde, Beş Orta Asya ülkesine 1.200 devlet bursu sağlayacak. Gelecek 5-10 sene içinde Çin şehirleri ile Orta Asya ülkelerdeki kardeş şehirlerinin sayısı 100 çifte çıkarılacak.

Nihayetinde 1949’dan beri Doğu Türkistan’ı esareti altına alan Çin, kuşatmayı Türkistan’daki diğer Türk devletlerine genişletmeyi ve çeşitli anlaşmalar ile borç tuzağına çekerek adım adım sömürgeleştirilmesine zemin hazırlamaya çalışıyor.

Muhammed Ali ATAYURT-Istiqlal Haber

STATEMENT

IUETO: We call on EU member states to place the occupied East Turkistan under international supervision for the protection of the Uyghurs and other Turkic people there and the termination of the Chinese colonization.

UYGURLARDAN AVRUPA ÜLKELERİNE MEKTUP

10 Mayıs'ta Uluslararası Doğu Türkistan STK'lar Birliği, "Çin-AB İlişkileri ve Güncel Dış Güvenlik Politikası Konuları Stratejik Tartışma Konferansı" ile ilgili olarak AB ülkelerinin dışişleri bakanlıklarına bir mektup gönderdi.

Mektupta Çin'in, küresel yayılcı hedeflerine ulaşmak için Doğu Türkistan başta olmak üzere, Tibet ve Moğolistan'ın da aralarında bulunduğu işgal edilmiş bölgeleri baskı altına almaya devam ettiği, bölgedeki yayılcılığını güçlendirmek adına insanlık dışı korkunç sözde "önlemler" aldığı ifade edildi.

Çin rejiminin Doğu Türkistan'da, "aşırılıkçılıkla mücadele" gerekçesiyle Uygur Türkleri, Kazak, Kırgız Tatar ve Özbekler gibi Müslüman topluma ait insanları sözde "mesleki eğitim merkezi" adını verdiği Ceza kamplarda alıkoymas

da uluslararası toplum tarafından şiddetle eleştirildiği, ABD başta bazı Avrupa ülkeleri Çin'in sistematik Soykırım ve İnsanlığa karşı suç işlediğini belirterek, çok sayıda soykırım suçlusunu yetkiliye ve 2022'nin en önemli etkinliklerinden olan Olimpiyat oyunlarına dahi yaptırımlar uyguladığı hatırlatıldı.

8 MİLYON İNSAN TOPLAMA KAMPLARINDA

BM verilerine göre en az 2 milyon (son dört yıldır revize edilmedi) Kamp tanıkları ve sızan Çin verilerine göre 2016'dan beri 8 milyona yakın Uygur Türkü bu kamplarda kendi rızası dışında dönüşümlü olarak alıkonulduğu, Ancak işgalci Çin yönetiminin, bölgede kaç kamp bulunduğu dair bilgileri hala gizlediği ve dezenformasyonla üstünü örtmeye çalıştığı anlatılıyor.

Mektupta ayrıca, durumun ciddiyetine rağmen Çin'in hala soykırım suçuna devam uluslararası barışı bozmaya devam ettiği ve Çin'in uluslararası toplumun Doğu Türkistan'daki insan hakları ihlallerini çözmeye yönelik her türlü girişimi, eleştirileri ve kınamalarına rağmen bütün suçlamaları reddederek bunun iç meselesi olduğunu, bu konuların hassas konular olduğunu beyan edeceği belirtiliyor.

TOPYEKÛN İMHA POLİTİKASINA DİKKAT

Oysa Doğu Türkistan'daki 35 Milyon halkın uluslararası toplumun bir parçası olduğuna ve AB üye

devletlerinin Doğu Türkistan'daki Çin'in topyekûn imha politikasının özünü dikkate alarak yeni bir AB-Çin stratejik perspektifi oluşturması gerektiği dile getiriliyor.

Sonlarına doğru, "bazı öneriler sıralanan mektupta "Komünist Çin rejimi altındaki zulüm gören Doğu Türkistan halkının Avrupa Birliği üyesi devletleri koruması altına alınması, Doğu Türkistan'daki soykırımı sona erdirmek için uluslararası bir izleme ve gözlemci sistemi kurulması, Doğu Türkistan halkına karşı tüm suçlarını üstlenmeye, Çin'i uluslararası hukuk ihlallerinin sorumluluğunu üstlenmeye çağırıyoruz." Deniliyor.

Coercive Labor in the Cotton Harvest in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region and Uzbekistan

A Comparative Analysis of State-Sponsored Forced Labor

ABSTRACT This study traces the evolution of systemic state-sponsored coercive labor in the cotton harvest in China's northwestern Xinjiang Uyghur Autonomous Region (XUAR). The recent situation in the XUAR is compared to Uzbekistan, which implemented forced labor in cotton picking until 2021. Both regions create structurally coercive labor environments through a centralized authoritarian state apparatus that deploys human resource-intensive local grassroots mobilization efforts. The article finds that while both regional entities' coercive labor dynamics are in many ways comparable, the resulting labor settings are not easily captured through static standard measures such as the ILO forced labor indicators. Instead, state-sponsored forced labor is characterized by pervasive state-induced and systemic dynamics of coercion that are deeply embedded within sociocultural contexts. Whereas Uzbekistan's coercive labor practices were primarily driven by economic goals, China's coercive labor practices are primarily driven by some economic aims but is also linked to Beijing's wider political goals in the region.

KEYWORDS China, Xinjiang, Uzbekistan, cotton, forced labor

INTRODUCTION

Güvenilir ve Kıdemli Çin araştırmacısı Dr. Adrian Zenz, son hazırladığı raporla Doğu Türkistan ve Özbekistan'daki zorunlu çalıştırma ile ilgili gerçekleri ortaya koydu.

Alman Antropolog Dr. Adrian Zenz "Xinjing (Doğu Türkistan) ve Özbekistan'da Pamuk Hasadında Zorlayıcı İşgücü: Devlet Destekli Zorla Çalıştırmanın Karşılaştırmalı Bir Analizi" başlıklı bir rapor yayımladı.

Sistemik devlet destekli zorlayıcı emek uygulamalarını şiddetle kınayan Rapor, her iki bölgede de zorlayıcı çalışma ortamları yaratan, ILO zorla çalıştırma göstergeleri gibi standart önlemlerle kolayca yakalanamayan derinden gömülü sosyokültürel bağlamları ve otoriter sistemleri ortaya koyuyor.

Komünizm Kurbanlarını Anma Vakfı'nda (VOC) Kıdemli Araştırmacı olan Dr. Zenz'in bu yeni araştırması, Özbekistan'ın zorla çalıştırma sisteminin ekonomik sömürü için insanların yapısal marjinalleştirilmesinden yararlanırken, Doğu Türkistan'daki sistemin daha geniş etnopolitik hedeflere ulaşmayı amaçlamasıyla iki bölge arasındaki zorlama gerekçesindeki farklılıklara

ışık tutuyor. Raporda ayrıca, küresel yaptırımların Özbekistan'ın ekonomik baskı gerekçesini hedef aldığı ve "ülkenin daha fazla yabancı yatırım çekme konusundaki güçlü ihtiyacı nedeniyle" sistemik değişime yol açtığı belirtiliyor. Bununla birlikte, uluslararası toplum tarafından uyumlu bir yanıt verilmemesi durumunda, Pekin'in Doğu Türkistan'daki ekonomik ve uzun vadeli siyasi hedefleri, pamuk toplama ve ilgili endüstrilere zorlayıcı işgücü transferlerinin uzun süre devam edebileceği anlamına gelebilir.

20 YIL SONRA 4,5 MİLYON UYGUR YOK OLACAK

Dr. Zenz rapor hakkında, "Pekin, pamuk hasadı yapmak ve ekonomik kazancını artırmak için Uygur emeğini sömürmeye devam ediyor. Bu vahşetteki tüketici suç ortaklığını sona erdirmek için koordineli uluslararası çabaların zamanı geldi. Özellikle, Avrupa Birliği, yalnızca küresel tedarik zincirlerinde yaygın zorla çalıştırma biçimlerine karşı koymakla kalmayıp, aynı zamanda devlet destekli sistemik Uygur zorla çalıştırmayı etkili bir şekilde hedef alan bir araç geliştirmelidir." dedi.

Muhammed Ali ATAYURT-Istiqlal Haber